

จุฬาลงกรณ์อาเซียน-จีนศึกษา

中国东盟研究中心通讯

China ASEAN Studies Center (CAS) Newsletter

ปีที่ 2 ฉบับที่ 5 พฤษภาคม - สิงหาคม 2557

Vol. 2 No. 5 May - August 2014

C L M V T

Cover Story :

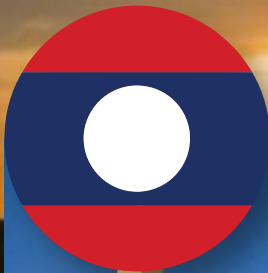
เขตเศรษฐกิจพิเศษของกัมพูชา
ความน่าสนใจที่นักลงทุนไทยไม่ควรมองข้าม

ASEAN Culture :

“หมาก” จะอยู่หรือไป...
ในวันที่พม่าเจริญ

ASEAN Focus :

ใครเหนือกว่าใคร
ระหว่างไทยกับ CLMV

เขตเศรษฐกิจพิเศษของ กัมพูชา

ความน่าสนใจ
ที่นักลงทุนไทย
ไม่ควรมองข้าม

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา รัฐบาลกัมพูชาเป็นนโยบายเปิดบริการลงทุนในทุกด้าน โดยได้ปรับปรุงระเบียบ และกฎหมาย เพื่ออำนวยความสะดวกและให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ แก่นักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยการออกกฎหมายย่อยฉบับที่ 148 ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones) พ.ศ. 2548 เพื่อเป็นการดึงดูดนักลงทุนให้เข้ามาตั้งฐานการผลิตเพื่อการส่งออกและสร้างรายได้ให้กับประเทศ

เขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นพื้นที่ที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและเพิ่มศักยภาพการผลิต ซึ่งภายในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษจะมีการรวมกลุ่มอุตสาหกรรมที่หลากหลายมาไว้ด้วยกัน สำหรับการจัดสรรพื้นที่พัฒนาในเขตเศรษฐกิจพิเศษแบ่งออกเป็นโซนต่างๆ เช่น พื้นที่อุตสาหกรรมทั่วไป พื้นที่สำหรับดำเนินการเพื่อการส่งออก และพื้นที่สำหรับที่พักอาศัย โดยกำหนดให้เขตเศรษฐกิจพิเศษมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 50 เฮกตาร์ สามารถระบุตำแหน่ง ขอบเขต และมีรั้วกั้น

ตลอดแนว มีการแบ่งพื้นที่การพัฒนาภายในเขตเศรษฐกิจในแต่ละโซนอย่างชัดเจน มีการตั้งอาคารสำหรับบริหารจัดการโครงการและการให้บริการแบบจุดเดียวครบวงจร (One Stop Service) มีโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น (ถนน ระบบไฟฟ้า ระบบประปา และระบบโทรคมนาคม) และมีมาตรการสำหรับปกป้องสิ่งแวดล้อม (ติดตั้งระบบจัดการน้ำเสียและบำบัดน้ำเสีย สถานที่จัดเก็บและกำจัดของเสีย)

สิทธิประโยชน์การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษของกัมพูชา

ผู้พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ
(Zone Developers)

- ได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้จากกำไรสูงสุด 9 ปี
- สามารถนำเข้าอุปกรณ์และวัสดุก่อสร้างเพื่อใช้ในการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานในเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าและภาษีอื่นๆ
- ได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากรสำหรับการนำเข้าเครื่องจักรและอุปกรณ์เพื่อใช้ในการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

นักลงทุนในเขตเศรษฐกิจ
พิเศษ (Zone Investors)

- ได้รับสิทธิประโยชน์ในภาษีศุลกากรและภาษีอื่นๆ เช่นเดียวกับโครงการลงทุนที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลตามที่กฎหมายกำหนด (Qualified Investment Projects หรือ QIP)
- วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเพื่อส่งออกจะได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) แต่การผลิตเพื่อจำหน่ายภายในประเทศจะต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่มตามสัดส่วนที่ได้บันทึกไว้

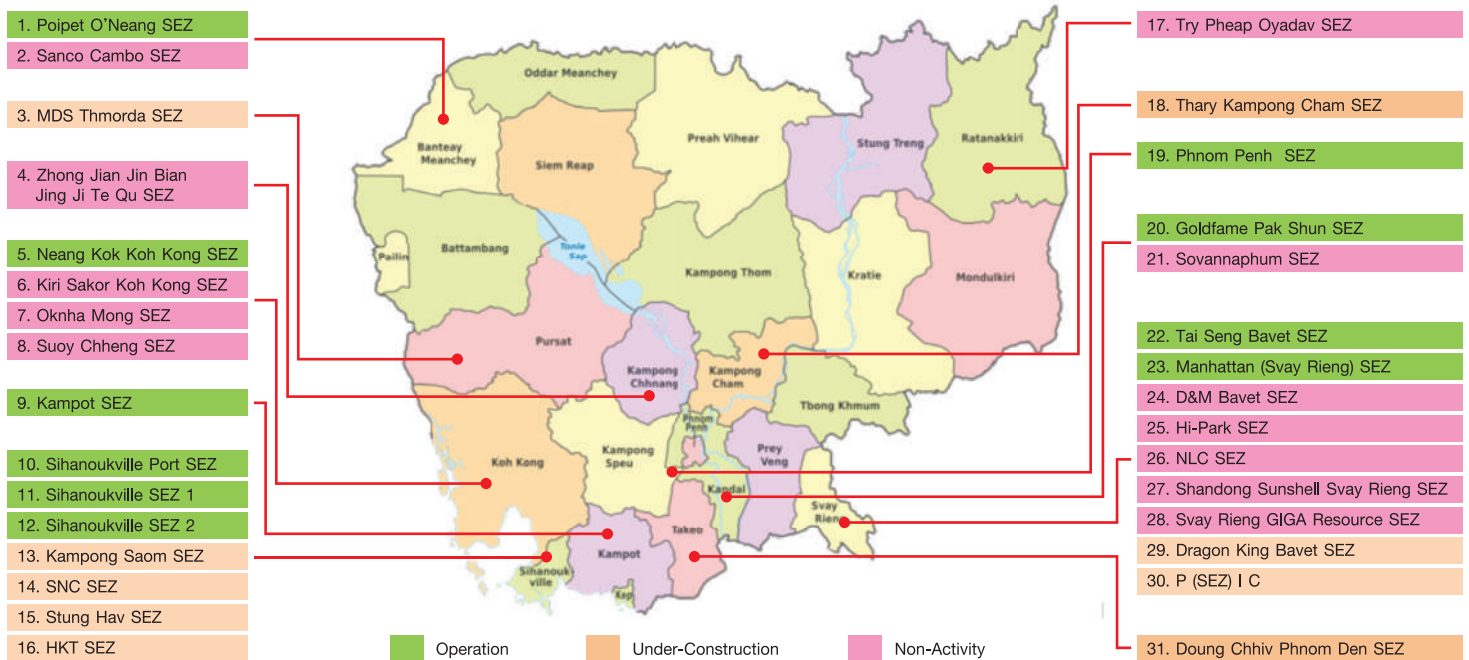
ผู้พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ
นักลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ
และลูกจ้างชาวต่างชาติ

- ได้รับสิทธิการโอนเงินที่ได้รับจากการลงทุนและเงินเดือนที่ได้รับในเขตเศรษฐกิจพิเศษไปยังธนาคารต่างๆ ที่ตั้งในต่างประเทศได้ หลังจากหักภาษีเรียบร้อยแล้ว
- ได้รับการประกันการลงทุนว่าจะไม่มีการโอนกิจการเป็นของรัฐ
- ได้รับการปฏิบัติโดยเท่าเทียมกับคนในท้องถิ่น โดยไม่มีการแบ่งแยกเชื้อชาติ

จากการลงพื้นที่วิจัยของศูนย์อาเซียน-จีนศึกษา PIM ระหว่างวันที่ 24-29 พฤษภาคม 2557 ณ ประเทศกัมพูชา พบว่า ปัจจุบันประเทศกัมพูชา มีเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ได้รับการอนุมัติจากสภาเพื่อการพัฒนากัมพูชา (CDC) และคณะกรรมการเขตเศรษฐกิจพิเศษกัมพูชา (CSEZB) จำนวน 31 แห่ง ซึ่งครอบคลุม 11 จังหวัด ได้แก่ บันเตียเมียนเจย กำปงจาม กำปงชนัง กำปอต กันดาล เกะกง สีหนุวิลล์ โพธิสัตว์ รัตนคีรี สวายเรียง และตาแก้ว โดยมีเขตเศรษฐกิจพิเศษที่เปิดดำเนินการและมีการตั้งโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 10 แห่ง เขตเศรษฐกิจพิเศษที่อยู่ระหว่างการก่อสร้าง จำนวน 9 แห่ง และเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ยังไม่มีการดำเนินการ จำนวน 12 แห่ง สำหรับ

ผู้พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษที่สำคัญในกัมพูชาเป็นนักลงทุนจากญี่ปุ่น จีน ไต้หวัน และนักลงทุนท้องถิ่น ทั้งนี้ เขตเศรษฐกิจพิเศษในกัมพูชาที่มีนักลงทุนเข้าไปตั้งโรงงานอุตสาหกรรมมากที่สุด คือ เขตเศรษฐกิจพิเศษพนมเปญ (Phnom Penh SEZ: PPSEZ) จำนวน 72 บริษัท รองลงมา คือ เขตเศรษฐกิจพิเศษแมนฮัตตัน (Manhattan (Svay Rieng) SEZ) จำนวน 27 บริษัท เขตเศรษฐกิจพิเศษสีหนุวิลล์ 2 (Sihanoukville SEZ 2: SSEZ-2) จำนวน 26 บริษัท และเขตเศรษฐกิจพิเศษไทเซงบาวเวต (Tai Seng Bavet SEZ) จำนวน 19 บริษัท ตามลำดับ

Special Economic Zone (SEZ) in Cambodia

ที่มา: เรียบเรียงโดย CAS จากข้อมูลของ Council for the Development of Cambodia และ Cambodian Special Economic Zone Board

Prof. Dr. Tang Zhimin (คนกลาง) สัมภาษณ์ Mr. CheaVanna
เจ้าหน้าที่เขตเศรษฐกิจพิเศษพนมเปญ (คนซ้ายสุด)

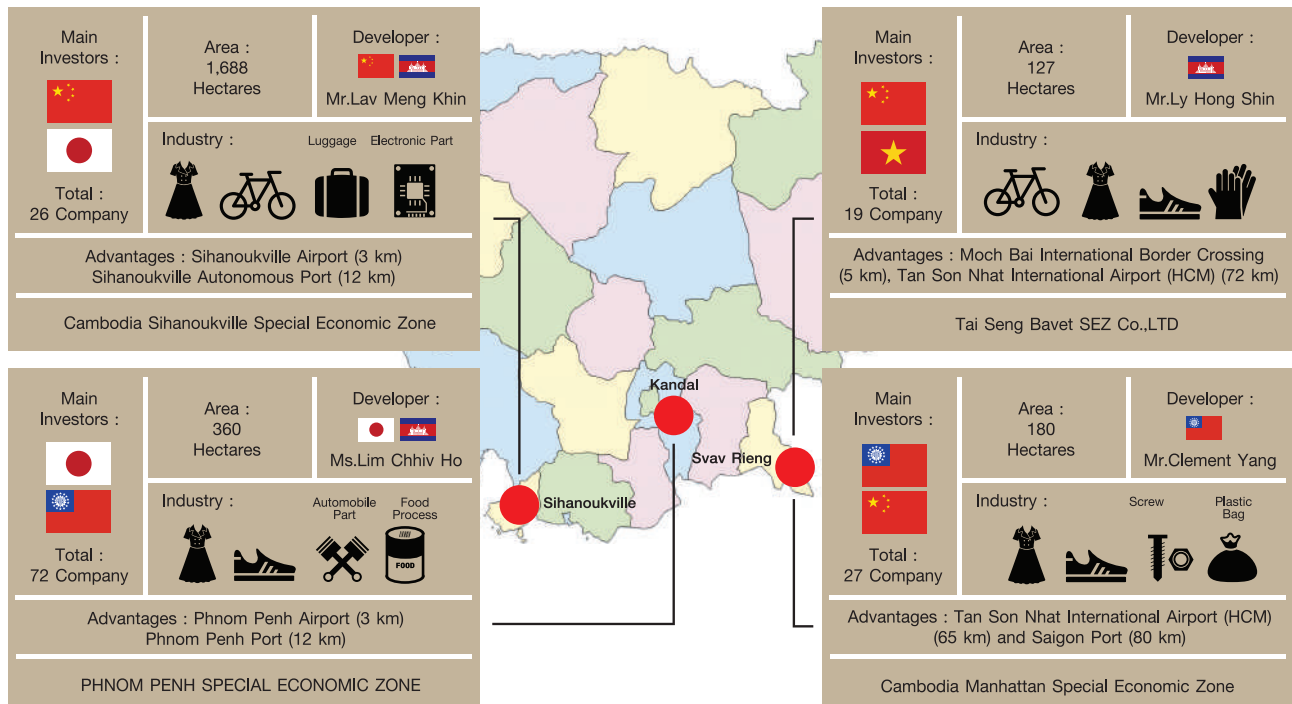

Mr. Roger Lu เจ้าหน้าที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสีหนุวิลล์ (เสื้อขาว)
ให้การต้อนรับคณะของศูนย์อาเซียน-จีนศึกษา PIM

สำหรับเขตเศรษฐกิจพิเศษสำคัญของกัมพูชาที่มีนักลงทุนจากต่างชาติสนใจเข้ามาลงทุนนั้นมีข้อได้เปรียบที่แตกต่างจาก PPSEZ มีความได้เปรียบด้านทำเลที่ตั้งเนื่องจากตั้งอยู่ห่างจากสนามบินนานาชาติพนมเปญเพียง 8 กิโลเมตร ท่าเรือพนมเปญ 10 กิโลเมตร และสามารถใช้เส้นทางเพื่อขนส่งสินค้าทางรถไฟที่เชื่อมโยงระหว่างกรุงพนมเปญกับจังหวัดสีหนุวิลล์ ซึ่งเป็นเมืองเศรษฐกิจทางใต้ที่สำคัญของกัมพูชา (ระยะทาง 212 กิโลเมตร) นอกจากนี้ยังมีความได้เปรียบในเรื่องของโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ ระบบไฟฟ้า ระบบน้ำประปา ระบบบำบัดน้ำเสีย ท่าเรือบก (Dry Port) โทรคมนาคม อินเทอร์เน็ต และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น โรงแรม ธนาคาร และคลินิก เป็นต้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่า PPSEZ จะเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนมากที่สุดในการกัมพูชา แต่ยังไม่เป็นที่นิยมของนักลงทุนไทยมากนัก ทั้งนี้ บริษัทไทยที่เข้าไปลงทุนใน PPSEZ มีเพียง 1 บริษัท คือ Betagro (Cambodia) Company Limited ซึ่งเข้าไปประกอบธุรกิจผลิตอาหารสัตว์

ในขณะที่ SSEZ-2 ก็มีความได้เปรียบด้านทำเลที่ตั้งเนื่องจากอยู่ใกล้กับสนามบินนานาชาติสีหนุวิลล์ (ระยะทาง 3 กิโลเมตร) และท่าเรือน้ำลึกสีหนุวิลล์ (ระยะทาง 12 กิโลเมตร) ซึ่งเป็นท่าเรือน้ำลึกแห่งเดียวของกัมพูชา โดยท่าเรือดังกล่าวอยู่ในช่วงของการพัฒนาพื้นที่เพื่อจัดตั้งเป็น Free Trade Zone โดยได้รับความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศ (ADB, JICA และ JBIC) สำหรับอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ที่เข้ามาตั้งฐานการผลิตใน SSEZ-2 เป็นอุตสาหกรรมเบา (Light Industry) อาทิ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ จักรยาน กระเป๋าเดินทาง และผลิตภัณฑ์ในครัวเรือน เป็นต้น นักลงทุนที่เข้าไปลงทุนใน SSEZ-2 ส่วนใหญ่เป็นนักลงทุนจีน (18 บริษัท) รองลงมา คือ ญี่ปุ่น (2 บริษัท) และสหรัฐอเมริกา (2 บริษัท) ตามลำดับ สำหรับเขตเศรษฐกิจพิเศษแมนฮัตตัน และเขตเศรษฐกิจพิเศษไทเซงบาเวต ซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัด (สวายเรียง) มีชายแดนติดกับเวียดนาม ทำให้สะดวกต่อการบริหารจัดการด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ไปยังสนามบิน และท่าเรือของเวียดนาม นอกจากนี้ยังได้เปรียบในเรื่องของค่าไฟฟ้าเนื่องจากซื้อไฟฟ้ามาจากเวียดนามโดยตรง ในขณะที่เขตเศรษฐกิจหลายแห่งจำเป็นต้องตั้งโรงงานผลิตไฟฟ้าเพื่อใช้ภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษ จึงทำให้ราคาไฟฟ้าสูงตามไปด้วย อย่างไรก็ตาม ทั้งสามเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ได้กล่าวมาข้างต้นยังไม่มีนักลงทุนไทยเข้ามาลงทุน

เปรียบเทียบ SEZ สำคัญ 4 แห่งในกัมพูชา

ที่ผ่านมา กัมพูชาถือเป็นประเทศที่นักลงทุนต่างชาติ โดยเฉพาะจีน ญี่ปุ่น และไต้หวัน ให้ความสนใจเข้ามาลงทุนอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่นักลงทุนไทยให้ความสนใจเข้าไปลงทุนในกัมพูชาค่อนข้างน้อย เนื่องจากยังมีความกังวลเกี่ยวกับความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในการลงทุน ดังนั้น เขตเศรษฐกิจพิเศษจึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่สำคัญแก่นักลงทุนไทยที่จะตัดสินใจเข้าไปลงทุนในกัมพูชา เนื่องจากมีความพร้อมทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการลงทุน สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ธนาคาร และคลินิก รวมไปถึงข้อได้เปรียบด้านแรงงานและสิทธิประโยชน์ต่างๆ จากการเข้าไปลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษของกัมพูชาด้วย

ASEAN Railway

รถไฟ 10 ประเทศ ในอาเซียน

Cambodia

Railway Gauge 1.000 m
Railway length 750 km
World ranking 98
ASEAN ranking 8

Malaysia

Railway Gauge 1.000 m
Railway length 1.435 m
World ranking 12
ASEAN ranking 2

Thailand

Railway Gauge 1.000 m
Railway length 1.435 m
World ranking 74
ASEAN ranking 5

Singapore

Railway Gauge 1.435 m
Railway length 152.8 km
World ranking 5
ASEAN ranking 1

Myanmar

Railway Gauge 1.000 m
Railway length 5,099 km
World ranking 94
ASEAN ranking 7

Vietnam

Railway Gauge 1.000 m
Railway length 1.435 m
World ranking 52
ASEAN ranking 4

Indonesia

Railway Gauge 1.067 m
Railway length 4,675 km
World ranking 41
ASEAN ranking 3

Philippines

Railway Gauge 1.067 m
Railway length 1,060 km
World ranking 80
ASEAN ranking 6

Laos

ปัจจุบันใช้การก่อสร้าง
รางต่อจากรถไฟไทย
ระยะทาง 3.5 km
(ขนาดราง 1 m)

Brunei

ไม่มีระบบทางรถไฟ

ที่มา : 1. The Global Competitiveness Report 2014 – 2015 @world economic forum
Date : 03 Sep 2014 / 2. CAS ปรับปรุงข้อมูลจาก ชมรมวิศวฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ร่วมปฏิรูปประเทศไทย (วศ.รปท.)

หมายเหตุ : 1. ขนาดราง 1.000 m (Metre gauge), 1.435 m (Standard gauge), 1.067 m (Cape gauge), 1.435 m และ 1.000 m (dual-gauge) / 2. ความยาวทางรถไฟของแต่ละประเทศ รวมทั้งรถไฟใต้ดินและรถไฟลอยฟ้า

“คิมาก”

จะอยู่หรือไป...ในวันที่ เมียนมาร์เจริญ

ชายเคี้ยวหมาก และ หญิงทาแป้งหน้าคาคือหนึ่งในสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นของประเทศเมียนมาร์ ซึ่งพบเห็นได้ทั่วไปตามท้องถนน ยิ่งในชนบทที่ห่างไกลอย่างเช่นเมืองจ้าวผิว (Kyau Phyu) ร้านขายหมากถึงกับเป็นสถานที่แห่งความบันเทิงยามค่ำคืนของหนุ่มๆ กันเลยทีเดียว

แม่ค้าสาวชาวเมียนมาร์
บรรจุหมากแต่ละคำ
ให้ครบเครื่อง

การเคี้ยวหมากเกิดขึ้นในพม่ามาแล้วไม่ต่ำกว่าพันปี ตั้งแต่อดีตชาวพม่าถือว่า หมาก ยาสูบ และ เมี่ยง เป็นของสูงสำหรับถวายพระและผู้สูงวัย รวมทั้งเป็นสามสิ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับการต้อนรับแขกผู้มาเยือน ส่วนหญิงสาวเมื่อจะแสดงความสนใจในชายใด ก็เพียงบรรจุจิบหมากหนึ่งคำมอบให้แก่ชายที่หมายตา การเคี้ยวหมากในผู้หญิงยังเหมือนสัญลักษณ์ประจำชาติ แม้แต่กบฏก็ยังต้องร้องขอ “หมากกับน้ำดื่ม” ก่อนถูกประหาร

ต้นกำเนิดของหมากพลูนั้นยังไม่เป็นที่แน่ชัด แต่น่าเชื่อว่าอาจอยู่ในแถบเอเชียนี้เอง หมากที่กินกันแพร่หลายในอินเดียได้และ

จีนตอนใต้ ตั้งแต่ก่อนพุทธศตวรรษที่ 20 ถูกนำเข้ามาจากอุษาคเนย์ หมากพลูมีสถานะเหมือนกับกาแฟ ชา เหล้า และ บุหรี่ในสมัยนั้น ส่วนเขียนหมากยังเป็นเครื่องแสดงฐานะทางสังคม หรือบรรดาศักดิ์ของขุนนาง และเป็นหนึ่งในเครื่องราชูปโภคของกษัตริย์ทั้งไทยและพม่าในงานพิธีสำคัญของชาวบ้าน การกินหมากหรือการถวายผลหมากและใบพลู ทั้งด้วยกันหรือแยกกัน เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้พิธีต่างๆ สมบูรณ์ไม่ว่าจะเป็นการเกิด การตาย หรือการรักษาโรค

การเคี้ยวหมากกลายเป็นนิสัยที่ยังรากฝังลึกในวิถีเอเชียและ

ถักทอเป็นวัฒนธรรมประจำของหลายชาติ เหตุที่ชาวเอเชียจำนวนมาก “ติดหมาก” คงเป็นเพราะในผลหมากประกอบไปด้วยสารอัลคาลอยด์หลายชนิด ซึ่งถือเป็นสารเสพติดชนิดอ่อนๆ กระตุ้นประสาทส่วนกลางคล้ายๆ กับสารนิโคตินในบุหรี่ และน่าจะให้ความเพลิดเพลินมากกว่าการเคี้ยวหมากฝรั่งสมัยใหม่เป็นไหนๆ ที่สำคัญในยุคที่ยังไม่มียาเสพติดนั้น การเคี้ยวหมากถือเป็นการขัดฟันและเคลือบฟัน ทั้งยังเชื่อว่าช่วยทำให้ลมปากหอมสดชื่น

ในหมากหนึ่งคำที่ห่อด้วยใบพลูนั้น นอกจากผลหมากแล้ว ยังมี สี่เลียด เม็ดผักชี ยี่หระ ชะเอม

หั่นชิ้นเล็กๆ ปูนขาว ยาสูบ ซึ่งเครื่องปรุงต่างๆ เหล่านี้ถือเป็นพืชสมุนไพรที่มีสรรพคุณทางยาทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม นักเคี้ยวหมากมือใหม่ทั้งหลายพึงรู้ไว้ว่าหมากมีสองชนิด คือ “หมากหวาน” และ “หมากเมา” ซึ่งอย่างหลังนั้น จะทำให้มันเคลิ้มจนถึงขั้น “เมาหมาก” ได้ หากนักลิ้มลองท่านใดตกอยู่ในสภาพที่ว่า ขอแนะนำให้รีบหา “น้ำมะนาว” มาแก้อาการเมาโดยไว

สำหรับไทย หมากพลูอยู่ในวิถีชีวิตมาช้านานไม่แพ้ชาติพม่าหรือชาติใดในอาเซียน ที่เห็นได้ชัดคือ “พิธีแห่ขันหมาก” ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในพิธีมงคลสมรสจนถึงปัจจุบัน

ร้านขายหมากยามค้าคนใจกลางเมือง
จ้าวผิว (Kyau Phyu)

ในอดีต เขียนหมากคือเครื่องแสดงฐานะ
ทางสังคมที่สำคัญ

หมากที่จีบเสร็จ ใส่ถุงเตรียมไว้ให้ลูกค้า
สนนราคาค่าละประมาณ 1 บาท

ภายหลังจากที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม มีนโยบายปรับปรุงสยามให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมอารยประเทศ โดยประกาศห้ามกินหมากเมื่อปี พ.ศ. 2482 การเคี้ยวหมากก็แทบจะหายไปจากวิถีชีวิตของคนไทย แต่ปัจจุบันหมากได้มีความสำคัญทางอุตสาหกรรมมากขึ้น โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมฟอกหนัง ฟอกเส้นใย การทำยารักษาโรคและการใช้บริโภคในลักษณะของสมุนไพร การใช้ประกอบในงานพิธีกรรมต่างๆ รวมทั้งยังสามารถสร้างรายได้เข้าประเทศ โดยไทยมีการส่งออกหมากทั้งในรูปหมาก

สดและหมากแห้ง ตลาดส่งออกหมากสดที่สำคัญคือ ไต้หวัน ส่วนตลาดส่งออกหมากแห้งที่สำคัญคือ เมียนมาร์ โดยเฉพาะหมากแห้งจาก จ.ระนอง เป็นที่นิยมอย่างมาก

กล่าวได้ว่า 1 ใน 4 ของหมากทั้งหมดที่ไทยส่งออก ได้กลายเป็นของขบเคี้ยวที่สร้างสีสันในชีวิตแก่ชาวเมียนมาร์ โดยปี 2556 ไทยส่งออกหมาก (ทั้งหมากสดและหมากแห้ง) ไปยังเมียนมาร์มากเป็นอันดับหนึ่ง ด้วยปริมาณกว่า 10,903 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 12 คิดเป็นมูลค่า 174 ล้านบาท

มีส่วนร้อยละ 24.59 ของการส่งออกหมากทั้งหมดของไทย แม้ว่าปีที่แล้วเมียนมาร์จะนำเข้าหมากฝรังจากไทยในปริมาณที่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 28.71% แต่ก็มีปริมาณเพียง 438 ตัน ยังต่ำกว่าปริมาณการนำเข้าหมากธรรมชาติราว 2.5 เท่า จากตัวเลขนี้คงจะเห็นได้ว่า ชาวเมียนมายังพิสมัยในรสหมากธรรมชาติมากกว่าหมากฝรังสมัยใหม่ การเคี้ยวหมาก กำลังถูกท้าทายด้วยความเจริญที่รุกเข้าสู่เมียนมาร์ น้ำหมากถูกตราหน้าว่าทำให้สถานที่ต่างๆ ไม่น่ามอง เนื่องจากเกิดรอยเปื้อนสีแดง

ตามผนังกำแพง บาหวีถึ พื้นที่ต่างๆ สำนักงาน และสวนสาธารณะ ถึงขนาดเคยถูกสั่งห้ามจำหน่ายในกรุงย่างกุ้งมาแล้วครั้งหนึ่ง

หากวิถีชีวิต คือหนึ่งในดัชนีชี้วัดความเจริญของสังคม เมื่อใดที่เราไปเยือนเมียนมาร์แล้วพบว่าคนเคี้ยวหมากกันน้อยลง หรือมองไปทางไหนก็ไร้ซึ่งสาว ๆ ฟอกหน้าด้วยแป้งชะนาคา เมื่อนั้น อาจเป็นดัชนีชี้ว่า เมียนมาร์พร้อมแล้วที่จะหลอมรวมเข้ากับกระแสโลกยุคใหม่ และกำลังโบกมืออำลาวถีชีวิตดั้งเดิมที่มีมานับพันปี ☐

ใครเหนือกว่าใคร ระหว่างไทยกับ CLMV

Cambodia

Laos

Myanmar

Vietnam

กลุ่มสมาชิกอาเซียนใหม่ 4 ประเทศ หรือที่เรียกกันทั่วไปว่ากลุ่มประเทศ CLMV (Cambodia, Laos, Myanmar และ Vietnam) เป็นตลาดใหม่ที่น่าจับตามองและกำลังเป็นที่สนใจของโลก เนื่องจากเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ศักยภาพทางด้านการค้า กำลังซื้อที่เพิ่มขึ้น นโยบายของภาครัฐที่ให้การสนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศ ทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ทั้งสินแร่ ก๊าซธรรมชาติ น้ำมันดิบและป่าไม้ ค่าจ้างแรงงานราคาถูก รวมถึงสิทธิพิเศษทางศุลกากร GSP¹ จากตลาดสำคัญ เช่น สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา แคนาดา และญี่ปุ่น เป็นต้น ซึ่งทำให้ในปัจจุบันกลุ่มประเทศ CLMV เป็นแหล่งอุปทาน (Supply) สินค้าที่สำคัญของโลก และกำลังจะกลายเป็นตลาดใหญ่ที่มีอุปสงค์ (Demand) สูงในอนาคตอีกด้วย

ค่าแรงรายวันขั้นต่ำของกลุ่มประเทศ CLMV และไทย

2.3
USD

2.5
USD

3
USD

4.2
USD

9.5
USD

ที่มา : <http://www.knowasean.com>

ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศ CLMV กับประเทศไทยแล้ว ดูเหมือนว่าประเทศไทยจะเสียเปรียบในหลายๆ ด้าน ทั้งค่าจ้างแรงงานที่มีราคาสูงกว่ากลุ่มประเทศ CLMV ถึง 3 เท่า ความไม่มั่นคงทางการเมืองซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและกำลังซื้อของประชาชน นอกจากนี้ไทยยังถูกตัดสิทธิพิเศษ GSP เพิ่มเติมจากสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปอีกด้วย จึงไม่น่าแปลกใจที่ผู้ประกอบการทั้งชาวต่างชาติและชาวไทยต้องการจะขยายหรือย้ายฐานการผลิตไปยังกลุ่มประเทศ CLMV

แต่กลุ่มประเทศ CLMV พร้อมรองรับการขยายตัวทางธุรกิจและอุตสาหกรรมจำนวนมากจากต่างชาติแล้วจริงๆ หรือ

กฎระเบียบที่ไม่แน่นอนและไม่ชัดเจน ข้อปฏิบัติของรัฐบาลกลางกับรัฐบาลท้องถิ่นยังไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ก่อให้เกิดความยุ่งยากและล่าช้าแก่ผู้ลงทุนในกลุ่มประเทศ CLMV อีกทั้งยังมีรายละเอียดปลีกย่อยที่ผู้ลงทุนควรพึงตระหนัก ยกตัวอย่างเช่น ใน

ประเทศลาว ต้องมีการวางเงินค้ำประกันการนำเข้าและส่งออก ประเทศเวียดนาม ผู้ส่งออกและนำเข้าต่างชาติห้ามทำหน้าที่กระจายสินค้าสู่ผู้บริโภคหรือทำการค้าปลีกเอง ต้องจ้างบริษัทเอกชนของเวียดนามเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนในประเทศเมียนมาร์ ก็มีความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยน เนื่องจากมีความแตกต่างระหว่างอัตราแลกเปลี่ยนของทางการและตลาดมืดที่สูงมาก

รวมถึงความเสี่ยงจากการคว่ำบาตรทางการเงิน นอกจากนั้น ปัญหาที่สำคัญของกลุ่มประเทศ CLMV คือระบบสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานที่ไม่ดีพอ ไฟฟ้าและน้ำประปาไม่เพียงพอต่อความต้องการ อีกทั้งยังมีราคาสูง การโทรคมนาคมยังไม่ครอบคลุมทั่วประเทศซึ่งจะเป็นอุปสรรคสำคัญในการติดต่อสื่อสาร และสภาพเส้นทางการขนส่งทางบกที่ไม่ดี รถขนส่งที่ไม่ได้มาตรฐาน อาจทำให้สินค้าได้รับความเสียหายได้ นอกจากนี้ ในประเทศเมียนมาร์ ยังมีการผูกขาดการขนส่งสินค้าทางเรืออีกด้วย โดยต้องใช้บริการเรือของบริษัท Myanmar Five Star Line เท่านั้น

ถ้าพูดถึงเรื่องระบบสาธารณูปโภคและระบบการขนส่ง ประเทศไทยยังถือว่าได้เปรียบกลุ่มประเทศ CLMV เป็นอย่างมาก โดยในปัจจุบันประเทศไทยมีนิคมอุตสาหกรรมมากถึง 52 แห่ง ในพื้นที่ 16 จังหวัด มีท่าอากาศยานนานาชาติ 7 แห่ง ท่าเรือน้ำลึก 6 แห่ง และท่าเรือแม่น้ำ 2 แห่ง ผนวกกับแหล่งทำเลที่ตั้งของประเทศ ทำให้ไทยมีศักยภาพที่จะเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งที่สำคัญของภูมิภาคอาเซียน ระบบการคมนาคมที่ครอบคลุมทั่วประเทศสามารถรองรับการขนส่งสินค้าได้ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ระบบการสาธารณูปโภคที่ดี อาทิ ไฟฟ้า ประปา สื่อสารโทรคมนาคม อินเทอร์เน็ตทั้งในรูปแบบ 3G, Wi-Fi และ Broadband เหล่านี้ล้วนเป็นจุดแข็งสำคัญของไทย ซึ่งจากการจัดอันดับโครงสร้างพื้นฐานและการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ (Logistics Performance Index) โดยธนาคารโลก (The World Bank) ในปี พ.ศ. 2555 จะเห็นได้ว่า ประเทศไทยมีอันดับอยู่เหนือกลุ่มประเทศ CLMV อย่างชัดเจน

¹GSP : สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร ซึ่งประเทศที่พัฒนาแล้วให้แกสินค้าที่มีแหล่งผลิตในประเทศที่กำลังพัฒนา โดยการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีอากรเข้าให้แก่สินค้าที่อยู่ในข่ายได้รับสิทธิพิเศษทางการค้า

การจัดอันดับโครงสร้างพื้นฐาน และการบริหารจัดการท่าโลจิสติกส์ (Logistics Performance Index)

ที่มา :
The World Bank, 2012

นอกจากนี้ จากการจัดอันดับประเทศที่เอื้อต่อการทำธุรกิจ (Ease of Doing Business Rank) โดยธนาคารโลก (The World Bank) ในปี พ.ศ. 2556 ซึ่งพิจารณาจากหลายปัจจัย อาทิ การจดทะเบียนบริษัท การขออนุญาตก่อสร้างโรงงาน การขอสินเชื่อ สิทธิประโยชน์ด้านภาษี และอื่นๆ จะเห็นว่าประเทศไทยมีความเหมาะสมในการทำธุรกิจ มีภาพลักษณ์ที่ดีในสายตาของนักลงทุนต่างชาติ และยังคงความได้เปรียบเหนือกลุ่มประเทศ CLMV เป็นอย่างมาก

การจัดอันดับประเทศ ที่เอื้อต่อการทำธุรกิจ

(Ease of Doing Business Rank)

ที่มา :
The World Bank, 2013

แม้โดยภาพรวม ประเทศไทยจะยังดูเหมือนได้เปรียบเหนือกลุ่มประเทศ CLMV แต่อย่างไรก็ตาม ภาครัฐและภาคเอกชนของไทยไม่ควรจะประมาทหรือประเมินความสามารถในการพัฒนาของกลุ่มประเทศ CLMV ต่ำเกินไป เพราะในปัจจุบันหลายประเทศ ทั้งจีน ญี่ปุ่น และกลุ่มประเทศจากยุโรปพร้อมให้ความช่วยเหลือด้านสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานแก่กลุ่มประเทศ CLMV ทั้งในเรื่อง

ของเทคโนโลยีและตัวเงิน ไทยควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษา ทักษะฝีมือและความสามารถด้านภาษาอังกฤษของแรงงานไทย เนื่องจากคุณภาพของแรงงานเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักลงทุน นอกจากนี้ การสร้างความโดดเด่นให้กับตัวเองเป็นอีกหนึ่งความท้าทายของประเทศไทย โดยไทยสามารถเน้นพัฒนาธุรกิจที่ไทยมีความเชี่ยวชาญและโดดเด่น เช่น

ธุรกิจเกี่ยวกับการบริการ สุขภาพ และความงาม และพัฒนาธุรกิจที่ไทยได้เปรียบจากแหล่งทำเลที่ตั้งของประเทศ เช่น ธุรกิจเกี่ยวกับการคมนาคมขนส่ง และการท่องเที่ยว อีกหนึ่งสิ่งที่ภาครัฐและผู้ประกอบการไทยควรให้ความสนใจคือ การบูรณาการห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพทั้งในด้านการผลิต การจัดหาวัตถุดิบ การจัดส่งสินค้าและบริการ การให้ความสำคัญกับ

การพัฒนาปรับปรุงกระบวนการผลิตให้ได้ตามมาตรฐานสากล การรักษาสิ่งแวดล้อม รวมถึงการยกระดับผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น เพื่อความสามารถในการแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้าน

เพราะถ้าไทยยังหยุดยั้งในความสามารถของตัวและยังคงอยู่กับที่แบบนี้ CLMV ก็คงแซงหน้าเราไปในไม่ช้านี้เป็นแน่ ๑

08.05.57

Win Your Dream Job

Prof. Dr. Tang Zhimin ผู้อำนวยการศูนย์อาเซียน-จีนศึกษา ได้รับเชิญเป็นวิทยากรพิเศษในงานสัมมนาเรื่อง “ดนตรี กีฬา งานอดิเรก สามารถใช้วิเคราะห์ทักษะความสามารถในการทำงานได้หรือไม่” จัดโดย Top Gun บริษัท ซูเปอร์ เรซูเม่ จำกัด ซึ่งเล็งเห็นว่าสถาบันการศึกษาจะสามารถนำองค์ความรู้ที่ไปเตรียมนักเรียน นิสิต นักศึกษา ให้เป็นบุคคลที่ไม่ได้มีเพียงความรู้อย่างเดียว แต่ยังสามารถด้านอื่นๆ ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จและเป็นที่ต้องการขององค์กรต่างๆ

17.07.57

RMB Internationalization – the Opportunity & Challenge in Thailand

Prof. Dr. Tang Zhimin ผู้อำนวยการศูนย์อาเซียน-จีนศึกษา ได้รับเชิญเป็นวิทยากรบรรยายพิเศษในหัวข้อ “Promoting the internationalization of the RMB in Thailand” ในงานสัมมนา “RMB Internationalization – the Opportunity & Challenge in Thailand” จัดโดย Bank of China (BOC) สาขากรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ Prof. Dr. Tang Zhimin ได้เสนอแนวทางส่งเสริมการใช้เงินหยวนที่สำคัญในประเทศไทย คือ 1.ควรจัดตั้ง RMB Clearing Bank 2.ควรสนับสนุนการระดมทุนและใช้ประโยชน์จากสัญญาแลกเปลี่ยนเงินบาทกับเงินหยวน (SWAP) และ 3.ควรเพิ่มผลิตภัณฑ์การลงทุนด้วยเงินหยวนในเวลาที่เหมาะสม นอกจากนั้น ยังมี Dr. Cao Yuanzheng หัวหน้านักเศรษฐศาสตร์ของ BOC มาให้ความรู้ในหัวข้อ New Stage of China’s Economy – Forms and Policy Prospect อีกด้วย

5-6.06.57

PIM & UIBE กระชับความร่วมมืออีกระดับ

ศูนย์อาเซียน-จีนศึกษา ร่วมกับฝ่ายบริหารเครือข่ายทางธุรกิจประเทศจีน บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ให้การรับรอง Prof. Dr. Zhang Xinmin รองอธิการบดี, Prof. Dr. Wu Xingwei คณบดี คณะการเงิน และ Prof. Xia Haiquan ผู้อำนวยการฝ่าย วิเทศสัมพันธ์ จากมหาวิทยาลัยเศรษฐศาสตร์และการค้าระหว่างประเทศ (UIBE) กรุงปักกิ่ง ประเทศจีน ในการเยือน PIM และศึกษาดูงานในเครือ ซีพี ออลล์ โดย Prof. Dr. Zhang Xinmin ได้ชื่นชมความสำเร็จของ PIM ที่จัดการเรียนการสอนด้วยระบบ Work-based Education ซึ่งเป็นแนวทางการศึกษาศาสตร์ใหม่ และมีโอกาสที่จะขยายสู่ประเทศจีน ทั้งนี้ PIM และ UIBE เห็นพ้องที่จะขยายความร่วมมือระหว่างกัน โดยมีแนวคิดที่จะจัดทำหลักสูตรปริญญาโท สาขาการเงิน และจัดตั้งศูนย์วิจัยกรณีศึกษาธุรกิจไทย-จีนร่วมกันด้วย

30.07.57 - 6.08.57

Summer Camp พัฒนาทักษะธุรกิจอันสะดวกซื้อ

ศูนย์อาเซียน-จีนศึกษา ร่วมกับ สถาบันหมิงเต๋อฮู่ซือ (明德汇思) สาธารณรัฐประชาชนจีน จัดอบรมระยะสั้นให้นักเรียนจีนในช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อน ภายใต้โครงการ “Business Skill Development with CP : 2014 Summer Camp in Thailand” เพื่อให้ นักเรียนจีนได้เข้าใจเกี่ยวกับองค์กรธุรกิจร้านสะดวกซื้อ 7-11 องค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการ โอกาสทางการศึกษาและธุรกิจของไทย นอกจากนี้ นักเรียนจีนยังได้สัมผัสกับวัฒนธรรมไทยอย่างใกล้ชิดผ่านกิจกรรมต่างๆ มากมาย อาทิ การแกะสลักผลไม้ ราไทย การเยี่ยมชมโรงงานอุตสาหกรรมอาหารชั้นนำของเมืองไทย นับว่าเป็นการเปิดโลกทัศน์และเสริมสร้างประสบการณ์ที่น่าประทับใจช่วงการปิดเทอมให้แก่เยาวชนจีน โครงการนี้ยังช่วยประชาสัมพันธ์หลักสูตรการเรียนการสอนแบบ Work-based Education ที่เป็นเอกลักษณ์ของสถาบัน PIM ให้เป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติด้วย

8-9.08.57

สัมมนายุทธศาสตร์ไทย-จีน ครั้งที่ 3

นางสาวอรสา รัตนอมริมย์ หัวหน้านักวิจัย และ นางสาวณัฐพัชร อภิรัฐเรืองสกุล นักวิจัยศูนย์อาเซียน-จีนศึกษา ได้นำเสนอผลงานวิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมผู้ประกอบการจีนยุคใหม่: กรณีศึกษาตลาดข้าวหอมมะลิไทยในจีน” และ “ผลกระทบทางสังคมจากการค้าและการลงทุนของจีนในกัมพูชา” ในงานสัมมนายุทธศาสตร์ไทย - จีน ครั้งที่ 3 ภายใต้หัวข้อ “ทิศทางอนาคตจีน - อาเซียน ก้าวไกล 2015” จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ร่วมกับมหาวิทยาลัยหัวเฉียวแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนแห่งประเทศไทย และสมาคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจไทย - จีน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานมหกรรมวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2557

26.08.57

อบรมโครงการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ SME สู่ตลาดจีน

อ.พิษณุ เจริญมหาสาร ที่ปรึกษาศูนย์อาเซียน-จีน ได้รับเชิญเป็นวิทยากรพิเศษ บรรยายในหัวข้อ “ประสบการณ์การทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนจีน: มุมมองไทย-จีน” ในงานอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ SME สู่ตลาดจีน เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความเข้าใจกฎระเบียบ ข้อบังคับ และข้อควรระวังต่างๆ ในการทำธุรกิจกับประเทศจีน และมีความพร้อมที่จะทำการค้าร่วมกันหรือร่วมลงทุนเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างประเทศ

22.08.57

Focus Group ระดมความคิดเห็นโครงการวิจัยพลวัตจีนใน GMS

ศูนย์อาเซียน-จีนศึกษา ร่วมกับ ฝ่ายบริหารเครือข่ายธุรกิจประเทศจีน บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) และหลักสูตร Advance Retail Management (ARM) จัดการประชุมสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus Group) เพื่อเปิดโอกาสให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเนื้อหาโครงการวิจัยเรื่อง “พลวัตจีนในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) และนัยต่อประเทศไทย” โดยนำเสนอรายละเอียดเนื้อหาของงานวิจัยครอบคลุมเรื่องสถานการณ์การค้าและการลงทุนของจีนในกลุ่มประเทศ CLMV บทบาทและยุทธศาสตร์ของจีนใน CLMV ปฏิกริยาของประเทศไทย CLMV ต่ออิทธิพลจีน รวมทั้งบทบาทและยุทธศาสตร์ของไทยใน CLMV

03.09.57

สัมภาษณ์รองเลขาธิการ สภาพัฒน์

ดร.ปรเมธี วิมลศิริ รองเลขาธิการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ให้เกียรติศูนย์อาเซียน-จีนศึกษา เข้าสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลวิจัยเรื่อง “พลวัตจีนในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) และนัยต่อประเทศไทย” และเรื่อง “การพัฒนาความเชื่อมโยงทางรถไฟจากไทยสู่จีน”

โดย ดร.ปรเมธี ให้ความเห็นว่า ประเทศจีนและกลุ่ม GMS มีผลประโยชน์ร่วมกัน สำหรับจีน การพัฒนา GMS มีส่วนโดยตรงกับการพัฒนามณฑลยูนนานและกว่างซี การเชื่อมโยงกับกลุ่ม GMS ยังเป็นหลักประกันแหล่งทรัพยากร แหล่งพลังงานใหม่ และทางออกสู่ทะเลด้านตะวันตกของจีน ส่วนนัยต่อประเทศไทยนั้น ข้อดีคือ จะทำให้การเชื่อมต่อทางคมนาคมในภูมิภาคที่มีไทยเป็นศูนย์กลางเป็นจริงได้เร็วขึ้น เนื่องจากการผลักดันโครงการต่างๆ จากจีน เช่น การเชื่อมโยงด้วยรถไฟความเร็วสูง แต่ข้อเสียคือ สินค้าไทยจะแข่งขันลำบากมากขึ้นและถูกแย่งตลาดในประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งทำให้ความมั่นคงทางพลังงานของไทยลดลง

ศูนย์อาเซียน-จีนศึกษา

中国东盟研究中心

China ASEAN Studies Center

Making an Impact : 7 Roles of CAS

Opinion leader in China AEC financial Integration

Gate opener in China ASEAN FTA

Path finder in China AEC infrastructure connection

Incubator of Thai Entrepreneurs entering AEC and China

Mentor for Chinese MNC in AEC

Content developer of oriental wisdom in management education

Projector of a balanced & objective image of China

ศูนย์อาเซียน-จีนศึกษา สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
China ASEAN Studies Center, Panyapiwat Institute of Management (PIM)
85/1 หมู่ 2 ถ.แจ้งวัฒนะ ต.บางตลาด อ.ปากเกร็ด จ. นนทบุรี 11120
85/1 Moo 2 Chaengwattana Rd., Bang Talad, Pakkred, Nonthaburi, Thailand 11120
Tel: +66 (0) 0832 0412 E-Mail: cascenter@pim.ac.th Website: <http://cascenter.pim.ac.th>
www.facebook.com/CAScenter

